

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Sekretarz Stanu
Krzysztof Bolesta

DFE-WNF.050.69.2025.AS
3929955.15855040.12746246
Warszawa, 22-08-2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji Posła Roberta Jagły w sprawie zaległości w wypłatach dotacji w ramach Programu „Czyste Powietrze” (K10INT11194)

Szanowny Panie Marszałku,

poniżej przedstawiam odpowiedzi na zadane pytania, przygotowane na podstawie informacji otrzymanych od Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dalej: NFOŚiGW), dotyczące realizacji Programu „Czyste powietrze” (dalej: Program).

1. Czy Ministerstwo Klimatu i Środowiska posiada informacje na temat skali zaległości w wypłatach dotacji w ramach programu "Czyste Powietrze" i jakie jest aktualne zadłużenie wobec beneficjentów oraz firm realizujących projekty?

Ministerstwo Klimatu i Środowiska (dalej: MKiŚ) współpracuje z NFOŚiGW przy realizacji Programu, występując w kilku rolach, jako:

- organ nadzoru zgodnie z ustawą - Prawo ochrony środowiska (również jako organ nadzoru nad wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej (dalej: wfośigw));
- Instytucja Odpowiedzialna za Realizację Inwestycji w Krajowym Planie Odbudowy i Zwiększania Odporności (dalej: KPO);
- Instytucja Pośrednicząca w Programie Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (dalej: FEnIKS);
- organ nadzoru nad NFOŚiGW jako Operatorem Funduszu Modernizacyjnego (dalej: FM).

W ramach wskazanych ról, MKiŚ podejmuje wszelkie działania, aby zapewnić efektywną i zgodną z obowiązującymi przepisami realizację Programu. MKiŚ posiada wiedzę na temat sposobu jego wdrażania.

Umowy o dofinansowanie w ramach Programu zawierane są przez poszczególne wfośigw bezpośrednio z beneficjentami (osobami fizycznymi), a nie z wykonawcami inwestycji. Według stanu na 14.08.2025 r., w systemie NFOŚiGW znajduje się 43 126 wniosków o płatność, na łączną kwotę ok. 1 212 mln zł, które nie zostały podjęte do oceny w terminie wskazanym w regulaminie Programu. Należy podkreślić, że wskazane płatności są

dokonywane na rzecz beneficjentów Programu, nie wyodrębniono tu kwot które trafią finalnie do wykonawców, gdyż wynika to z odrębnych umów beneficjentów (NFOŚiGW ani wfośigw nie jest stroną umowy między beneficjentem a wykonawcą, w dokumentacji w systemie są wyłącznie umowy z wykonawcami w trybie prefinansowania).

2. Jakie są przyczyny tych opóźnień? Czy wynikają one z problemów organizacyjnych, braku środków finansowych, czy też z innych czynników? Proszę o szczegółowe wyjaśnienia.

Opóźnienia w wypłatach wynikają z kilku nakładających się czynników. Do 2024 r. Program nie miał zapewnionego finansowania przy braku odpowiednich mechanizmów kontroli kosztów inwestycji. Spowodowało to ogromny napływ wniosków, na co nie był przygotowany system NFOŚiGW /wfośigw. Jednocześnie w związku ze zgłaszanymi nieprawidłowościami i nadużyciami, wprowadzono wzmożone i szczegółowe kontrole inwestycji przez wfośigw. Kontrole ujawniają m.in. zawyżanie kosztów jednostkowych, czy narzucanie bardzo wysokich marż za wykonane prace.

3. Jakie konkretne działania podejmuje Ministerstwo w celu rozwiązania problemu zaległości w wypłatach?

Należy podkreślić, że terminowa realizacja wypłat dla beneficjentów Programu jest jednym z priorytetów NFOŚiGW oraz MKiŚ. Z tego też względu prowadzony jest regularny dialog z przedstawicielami wykonawców inwestycji oraz stały kontakt ze wszystkimi wfośigw, celem monitorowania postępów w rozliczaniu złożonych wniosków. W odpowiedzi na postulaty zgłaszane przez przedsiębiorców, wspólnie z nimi wypracowano konkretne wytyczne dla wfośigw mające na celu usprawnienie procesu obsługi i wypłat środków, w tym:

- nadanie najwyższego priorytetu rozpatrywaniu wszystkich prawidłowo złożonych wniosków o płatność w 2024 r. oraz realizację wypłat najpóźniej do 30.09.2025 r.,
- dokonywanie wypłat środków w ciągu 3 dni roboczych od dnia zatwierdzenia wniosku o płatność,
- rekomendację, aby w przypadku wątpliwości dotyczących wyłącznie wysokości stawek kosztów jednostkowych, dokonywać płatności zgodnie ze stawkami opublikowanymi na stronie internetowej: <https://czystepowietrze.gov.pl/>,
- dokonywanie wypłat dotacji nie później niż w ciągu 60 dni od dnia złożenia przez beneficjenta kompletnych wyjaśnień lub dokumentów.

Dodatkowo opracowano tabelę kosztów jednostkowych w ramach finansowania KPO i FEnIKS, która wspiera beneficjentów w racjonalnym szacowaniu wydatków objętych dotacją oraz przyspiesza ocenę ofert i wniosków. Szczegółowe informacje dot. powyższych kwestii zostały opublikowane na stronie internetowej pod linkami:

- <https://czystepowietrze.gov.pl/wazne-komunikaty/usprawnienie-procedur-rozpatrywania-wnioskow-o-platnosc>

- <https://czystepowietrze.gov.pl/wazne-komunikaty/przyspieszamy-wycene>.

Aby przyspieszyć wypłatę środków i rozpatrywanie wniosków, NFOŚiGW wraz z wfośigw wdrożył szereg działań naprawczych, w tym: zoptymalizowano procesy, zwiększono zatrudnienie oraz wykorzystano okres czasowego wstrzymania naboru nowych wniosków (pomiędzy 28.11.2024 r. – 31.03.2025 r.) na pracę nad intensyfikacją rozpatrywania wniosków o dofinansowanie oraz wniosków o płatność. Te działania przynoszą już efekty, a tempo rozliczeń wyraźnie rośnie.

Dążymy do tego, by każdy beneficjent otrzymał należne środki możliwie najszybciej – zgodnie z warunkami umowy i po pozytywnej weryfikacji dokumentów.

Dodatkowo, pozyskano nowe źródło finansowania – 10 mld zł z FM, który jest dedykowany transformacji energetycznej gospodarki (w tym sektora budownictwa) i walce z ubóstwem energetycznym. Działanie to ma zapewnić stabilność finansową Programu.

4. Jakie kroki zostaną podjęte, aby zapewnić terminowe wypłaty dotacji w przyszłości i uniknąć powtórzenia się tej sytuacji? Czy planowane są zmiany w procedurach, zasobach kadrowych lub w systemie finansowania programu?

Od 31.03.2025 r. obowiązuje nowa wersja Programu, której zasady mają ograniczyć dotychczasowe nadużycia, w tym zawyżanie cen. Zwiększenie kadry obsługującej Program w wfośigw ma również przyczynić się do szybszego rozpatrywania wniosków i zapobiegania zaległościom.

NFOŚiGW i wfośigw prowadzą też regularny dialog i na bieżąco usprawniają procesy oceny wniosków i procedowania płatności. NFOŚiGW podejmuje także działania związane z podnoszeniem jakości realizacji inwestycji oraz organizacją współpracy z wykonawcami, m.in. przez dialog z przedstawicielami branży, wprowadzenie tabeli kosztów jednostkowych (informacje są dostępne pod adresem: <https://czystepowietrze.gov.pl/wazne-komunikaty/przyspieszamy-wycene>), usprawnienie relacji między wfośigw a wykonawcami (informacje są dostępne pod adresem: <https://czystepowietrze.gov.pl/wazne-komunikaty/usprawnienie-procedur-rozpatrywania-wnioskow-o-platnosc>). Te publikacje to zbiór wytycznych/zasad porządkujących relacje wfośigw z wykonawcami i mających na celu mobilizację wfośigw do sprawnego rozliczania wniosków o płatność i jak najszybszych wypłat dotacji.

5. Czy Ministerstwo rozważa wprowadzenie mechanizmów, które miałyby na celu wsparcie firm, które poniosły straty finansowe w związku z opóźnieniami w wypłatach, na przykład poprzez przyspieszenie procedur rozliczeniowych lub wprowadzenie odsetek za zwłokę?

Działania podjęte przez MKiŚ i NFOŚiGW, mające na celu zapewnienie płynności finansowej w Programie i optymalizację procedur związanych z wypłatą dotacji, zostały opisane w odpowiedziach na pytania nr 3 i nr 4. Nowe usprawnienia pojawiają się na bieżąco, w wyniku ścisłej współpracy pomiędzy NFOŚiGW oraz wfośigw, która również obejmuje dialog z wykonawcami.

Z wyrazami szacunku

Krzysztof Bolesta
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości: Departament Spraw Parlamentarnych, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów